

Hrvatska grančica

DVOJEZIČNO GLASILO HRVATA U RUMUNJSKOJ
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

Sretan Božić!

Crăciun fericit!

Merry Christmas!

Frohe
weihnachten!

Joyeux Noël!

Счастливого
Рождества!

Sretan Božić i Nova 2020. godina!

Cu ocazia Sfintelor Sărbători de Crăciun și a Noului An 2020,
Uniunea Croaților din România vă urează multă sănătate,
fericire și un tradițional La Mulți Ani!

Svim našim mještanima i ljudima dobre volje, želim miran, veseo, lijep i blagoslovljen Božić,
a Nova 2020. godina neka Vas nađe u zdravlju, ljubavi, veselju i vjeri uz vaše najmilije!
Giureci-Slobodan Ghera, predsjednik i zastupnik ZHR-a

Slijedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u petak 8.12.2019, u 15.30 sati. Gledajte nas!

REDACTIA:
COD ISSN 1841-9925

Redactor șef:
Ivan DOBRA

Redactori:
Lina TINCUL; Daniel LUCACELA; Maria GIURCHIȚA

Colaboratori:
Maria LAȚCHICI; Pr. Davor LUCACELA; Petru MILOȘ

Tehnoredactor:
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:
Uniunea Croaților din România
327065 Carașova 22, jud. Caraș-Severin, România
Telefon: 0040-255-232255
Fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com
Web: www.zhr-ucr.ro

UREDNIŠTVO:
ISSN KOD 1841-9925

Glavni urednik:
Ivan DOBRA

Urednici:
Lina TINKUL; Daniel LUKAČELA; Marija ĐURKICA

Vanjski suradnici:
Marija LACKIĆ; Vič. Davor Lukačela;
Petar Miloš

Tehnoredaktor:
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:
Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj
327065 Carașova 22, Caraș-Severin, România
Telefon: 0040-255-232255
Fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com
Web: www.zhr-ucr.ro

www.zhr-ucr.ro

Slijedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u četvrtak 19.12.2019, od 11.00 sati (prije podne). Svaka emisija pokušava obuhvatiti ono što je značajno u povijesti i životu hrvatske manjine na rumunjskom prostoru, naše tradicije, običaje i najvažnije događaje iz karaševske zajednice. Gledajte nas!

Svakog petka s početkom od 19:10, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Ričice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

U OVOM BROJU DONOSIMO / ÎN ACEST NUMĂR:

DAN DRŽAVNOSTI RUMUNJSKE	STR. 3
ZAHVALNA VEČER KULTURE I ŠPORTA	STR. 4-5
PALJENJE PRVE ADVENTSKE SVIJEĆE	STR. 6
UČIMO SVJETSKU I VJERSKU POVIJEST	
KROZ ŽIVOTE SVETACA...	STR. 7
VELEPOSLANICA MARIJA KAPITANOVIĆ	
POSJETILA KARAŠEVSKA MJESTA	STR. 8-9
U ZAGREBU ODRŽAN 25. FORUM	
HRVATSKIH MANJINA	STR. 10-11
BOŽIĆ I ZVIJEZDE	STR. 12
AMINTIRI FRUMOASE, ÎNAINTE DE CRĂCIUN!	STR. 13
MILJA ŠERA	STR. 14-15

Omak po revoluciji, 1995. godine, misim, došao je autokar iz Hrvatske u Lupak. Luđe su teli da vide naši seli. Tu je bila jena gospođa po imenu Marija Novak, folkloristkinja po zanimanju, koja je zapitala Petra Zrinku, poštaru iz sela, jel niki koj da piše nešto, koj da se bavi s kulturom. On joj odgovoril će zna i tako sam se pomenul sašnjimi kod mene u bloku, u Lupaku. Ja sam tad najviše pesmice imal na vlaškim, al sam imal i na karaševskim joj pročetal i nekoliko.

„Lijepe su vam pjesme, gospodine Šera. Da li imate nešto objavljeno?” – me pitala. Sam joj rekal će nemam, če si imam šitu i ne živim od poezije. Me pitala možem li da napišem po više pesmice na karaševskim i da joj pustim u Zagreb, če ona la posi da me vika u Hrvatsku. Ne mi ništa rekla če ima intenciju da mi publicira pesmice.

Ono leto sam napisal plno pesmice, sam si napravil pašaport i sam pošal u Zagreb. Sam joj dal pesmice i više nesam ništa činil dok nesu me pak vikali natrag če la da mi se štampa knjiga. Ona se bavila svem, da ispravlja tekst, da ide kod nakladnika, i da se brine če sve la da bude u redu štampanjem. Su me vikali po jedan put u Zagreb, 1997. godinu, kad se lansirala knjiga u maloj dvorani Hrvatskog narodnog kazališta. I tako je nastala ova prva moja knjiga „Pogleni Bože na naše slze!”. Da ne sam bil upoznal gospođu Mariju, može biti nikad ne bi ju publiciral.

S mojom drugo knjigom „Firescul se negociază” je druga pripovetka.

1978. sam upoznal jenog kolegu pesnika. Constantin Brândușoiu mu se ime. Sidimo mi jedan dan u Ričici, poglčemo, ja mu pručetam neke moje poezije, a on me uze za ruku i mi reče da idem sašnjim u čenaklu „Semenicul”. Tamo se držalo po četvrtku sastanak. Ja sam bil jedini u ono vreme u tem čenaklu koji je pisal s rimom. U međuvremenu postane ovde presednik Ion Chichere, koj mi predložil da publiciram u našoj brošuri od čenakla dve, tri pesmice na vlaškim jeziku. Nesam tel! Ne bi znal niti sad da kažem zašto, ali to mi se činilo meni tad ispravno.

Po manat sam upoznal u čenakli Mihaia Moldovana. On je bil presednik čenakla „Mihai Eminescu”, direktor doma kulture iz Oravice i pisal je romani. On mi četal pesmice i sve me bil na glavu da izdam knjigu. Kad god me vedal tad mi spomenul za tu knjigu i se držal za mnom dok nesam mogal više. Tako će jenu večer sam metnul ruku na telefon i sam ga zvonil da mu kažem če lam da mu donesem dve

vreće pesmice što sam ji bil napisal i da si odabere on koju si la. Sam ošal kod njega u Oravicu jenu poranini, smo odabrali zajedno pesmice koje su nam bile drage i navečer sam si pošal doma. On se dalje brigal za sve. Ja sam ono vreme imal firmu i sam zaradil neki novci, tako će sam si sam financiral štampanje knjige. Me koštalo tad 800 marke. Lansiranje je bilo u Domu kulture Mihai Eminescu. Sam imal mlogo gošće, između koji i velikog pesnika Gheorghe Azapa. Je bilo jako lepo!

Sad lam da izdam treću knjigu de lam da imam 100 pesmice na karaševski i sve toliko na vlaški. Ovej put la da mi pomogne Zajedništvo. Lam da imam i neke crteže u knjigi što ji je napravila moja unuka Kristina iz Nimačke. Pesmice na karaševskim su za svakog človeka Karaševka, za život svakog od nji, za život kojeg su ga imali nikiput. Za sad znam če knjiga je namenjena svim Karaševcima i če pogovor la da glasi ovako: „De dva brata se slože, i olovo plivati može”. To sam čul od dede Petra Žurkula iz Klokotiča.”

Nasmejana, rekla si mi u šali
Da se skobimo kod studenca k noći,
Samo če mi sreću nismo izabrali
Naše dobo, Bog zna kad će doći.

Kod studenca, stigal sam prvi
Pitam se, da li si za nas odzabila?!
Priko šume, vidim kako mrak se trvi,
Jer tama celu svjetlost popila;

Lijem vodu u krčag, u misli vidim
Tvoje reči, kako vetar ću proći,
Na kamenku, sam u tami sidim
Ovu večer, nećeš mi više doći.

Svaku noć te čekam kod Turskog grada,
Reku Karaš slušam kako mirno se valja,
U tem vremenu sam velik od kralja
Samo če ti draga, nećeš mi doći nikada!

Svaka zvezda samo na mene viri
A ti si negdi u dalekim svemiru,
Mrak se spušta u muziki klaviru,
Jer tvoja ljubav priko šuma se širi;

Svaki dan greškama, sam pripadam
I čekam tvoju ljubav da me poboli,
Ne klanjam se svecu, ko me ne voli
A niti lam dušu tebi da prodam!!!

Daniel Lucacela

MILJA ŠERA

„Pogleni Bože na naše slze!” i „Firescul se negociază” dvije su zbirke pjesama poznatog karaševskog autora Milje Šera iz Lupaka.

Prvu je knjigu izdao u Zagrebu u nakladi Hrvatske matice iseljenika 1997. godine, a pjesme su napisane ljupkim karaševskim govorom Hrvata u Rumunjskoj. Druga njegova zbirka pjesama, na rumunjskom jeziku ovoga puta, objavljena je 2000. godine u nakladi Confluente iz Oravice. 1997. godine objavljen mu je i jedan liliput od 12 pjesama pod nazivom „Speranța”, u izdanju županijske knjižare „Paul Iorgovici” iz Ričice.

Ovih dana Milja Šera sprema izdanje jedne nove zbirke pjesama u nakladi Zajedništva Hrvata

u Rumunjskoj, a to je meni bila savršena prilika za jedan prijatan razgovor s čovjekom otvorenoga srca i slobodnoga duha.

„Kad sam bil četvrti razred sam vedal kod nas u selu film „Helena iz Troje” i sam došal vrišteći doma. Ta drama, ljubav između Elene i Pariza, me činila da napišem prve moje strofe. To jest dosta dlga pesmica, i sad ju imam u arhivi.

Ja sam rasal bez nene. Svaki put kad nešto me bolelo u duši i nesam imal komu da kažem, sam pisal tu moju bolest na nekim liščima ili na nikoj pisanki.

Ali sam imal sreću da imam mojeg dedu, pokojnog Kračuna. On mi je celo vreme pripovedal neke pripovetke, i kada smo bili na senu, i kad smo orali. Jel on te pripovetke znal odnekuda ili i je izmislil, ne znam da kažem, ali je imal dar za pripovedanje. A u osmom razredu sam imal jednog jako dobrog profesora od vlaškog jezika, po imenu

Vasiescu Cotiso. U to vreme je bil direktor u škuli u Lupaku. Bil je profesor i od istorije i je znal i grčki, i latinski, i ruski. Jedan dan, u drugim trimestereu, uzme giveć cveći iz obluka, ga metne na katedru i na tabli napiše: „Extemporal”. I nim reče: pišete sve što mislite i što znate za ovo cveće. Od svi, ja sam dobil devet, najvećiku notu. Me uzal tad strani i mi kazal: večer da dođeš kod mene! Da zabiležimo če ono vreme svi profesori su sideli u selu, nesu činili navete.

Sam ošal onu večer kod njega s mojim kolegom i pajtom, Ivanam Boškom. Prvo što sam ja soko-til je bila njegova biblioteka. Moj pajta se metnul da sigra tablje s profesorom, a ja sam si uzal jenu knjigu, sam sel u fotolij i sam pričel da četam. Sutradan me pital koju knjigu sam četam i što sam razumel iz nje. Sam mu ispripuvidal što je bilo tamo i od toli nesam imal drugu notu osim deset na vlaškim. On mi počastil i mlogo knjige, između koji bi tel da istaknem „Dicționarul invers al limbii române” i knjigu poezije Rabindranata Tagore, Indijca koji je uzal nobelovu nagradu za literaturu u 1913. godinu.

Kad sam svršil osmi razred sam tel da se upišem u teološki licej u Alba Iuliji, ali moj ujka, Petar Šera, koji je bil komunist, sekretar u partidu i knez u selu u to vreme, mi rekal: „...ne idi, unuč, tamo, tamo je zlo! Sam ga poslušal i sam stal da činim deveti i deseti doma, u Lupaku.

Na 17 godine sam se angažiral kod činematografije i omak su me popravili u tehničku škulu u Bukurešt, jena forma „curs de calificare” od osam meseca. Tamo smo bili dva razreda, svega 70 diteta iz cile države, a ja sam svršil treći najbolji u državi. Posi sam vrnul natrag i sam radil kod filma. Prvi put sam bil u tehničkoj kontroli, posi su me dali kod „Culturala”, pa onda kod „Muncitoresca” i posi kod „Arte”, de je sad Blooming. Prvoga decembra 1974. godine se otvorila „Dacia” i tamo sam radil od prvog dana nakon operator s filmam od 35mm, ali i od 70 mm, koji je bil panoramičan. Posi sam pošal u katane i kad sam svršil sam se vrnul pak u radnju, ješte nike 21. godinu.

U svo to vreme sam pisal. Najviše sam pisal na vlaški če sam imal po više reči, ali sam pisal i na karaševski. Sam čak i prevel jenu pesmicu iz vlaškog na karaševski i posi sam ju pročetal. Na karaševskom jeziku mi se inako činila, i po lepa! Jeni je ono što govoriš od maloga diteta i drugo je što naučiš.

DAN DRŽAVNOSTI RUMUNJSKE

Dan državnosti Rumunjske proslavljen je 1. prosinca, datum koji obilježava važan trenutak u povijesti Rumunja, kad je 1918. godine Velika skupština u Alba Iuliji votirala ujedinjenje Transilvanije s Rumunjskom.

Preko 4000 vojnika i stručnjaka Ministarstva obrane, Ministarstva unutrašnjih poslova i rumunjske obaviještajne službe s preko 350 tehničkih sredstava od kojih oko 50 aviona i vojnika iz više država saveznica ili partnera sudjelovalo je u petak 1. prosinca na vojnoj paradi koja je organizirana u Bukureštu povodom Dana državnosti.

predstavništva Rumunjskog kulturnog instituta u suradnji s diplomatskim predstavništvima Rumunjske.

Rumunjski predsjednik Klaus Iohannis uputio je poruku prigodom Dana državnosti u okviru prijema u Palači Cotroceni u kojoj je, između ostalog, govorio o 1. studenom 1918., o europskoj sudbini Rumunjske te o želji da se ponovno vrate

kući Rumunji koji žive na raznim stranama svijeta.

Dragi Rumunji, Neovisno o tome da li živimo unutar granica države ili u drugim državama, veže nas ista ljubav za Rumunjsku, a ta je ljubav snaga koja nas tjera da se borimo za održavanje slobode, demokracije i da bi imali prosperitetnu budućnost... Dan državnosti Rumunjske je istodobno i svetkovina demokracije, naših temeljnih prava i sloboda.

Vojna parada je započela u 11,00 na trgu Arcul de Triumf, a strani vojnici su došli iz Ukrajne, Turske, Sjedinjenih Država, Slovačke, Republike Moldavije, Velike Britanije, Portugala, Poljske, Litve, Letonije, Italije, Grčke, Njemačke, Francuske, Estonije, Hrvatske, Češke, Kanade, Bugarske i Albanije.

Također u Bukureštu održana je i vojna te vjerska ceremonija polaganja vijenaca na grobu nepoznatog vojnika iz Parcul Carol I. Zastava Rumunjske vijorila se na svim vojnim institucijama u Rumunjskoj. Dan državnosti Rumunjske bio je proslavljen i u kriznim žarištima gdje su raspoređeni i rumunski vojnici. U Kandaharu, u Avganistanu, održana je vojna i vjerska ceremonija. Dan državnosti Rumunjske obelježen je i u inozemstvu posredstvom manifestacija koje su organizirala

da. Rumunji su veoma dobro razumijeli ovu poruku prošlosti kada su se podigli protiv diktature u Temišvaru, u Bukureštu i u drugim gradovima iz države... Danas, stotinu godina od definirajućeg trenutka za postanak rumunjske države i tri desetljeća od decembarske revolucije, moramo iskreno priznati da još uvijek nismo stigli tamo gdje želimo biti. Ali nismo ni odstupili od puta za kojeg su se žrtvovali naši preci, unatoč pokušajima nekih da nas skrenu od euroatlantskog puta...

Ujedinjenje je naša svetkovina, neovisno o mjestu gdje živimo. Želio bih da se Rumunji koji žive u raznim krajevima svijeta vrate kući. Da nađu ovdje funkcionalnu Rumunjsku, normalnu državu, koja će im pružiti bolju budućnost i osigurati decen-tan nivo života”, rekao je predsjednik Iohannis.

Ivan Dobra

ZAHVALNA VEČER KULTURE I ŠPORTA

U prisustvu velikog broja njegovatelja karaševske folklorne i športske tradicije, u dvorani Amfiteatar iz sjedišta Zajedništva Hrvata održana je 30. studenog 2019. godine manifestacija „Zahvalna večer kulture i športa“.

Na događaju su se okupili članovi folklornog ansambla Karaševska zora i ponajbolji sportaši iz karaševskih mjesta, sudionici na brojnim sportskim natjecanjima koje je ove godine organiziralo Zajedništvo Hrvata ili pak Odjel za međuetničke odnose Rumunjske vlade. Nazočne na kulturno-društvenom događaju pozdravio je predsjednik ZHR-a Slobodan Gera te naglasio da je zajednička večer i ugodno druženje radost za sve okupljene i samo mali doprinos organizatora za djelovanje mladih entuzijasta na kulturnom i sportskom planu.

„Zahvaljujem vam što ste se odazvali pozivu na ovu akciju koju smo organizirali kako bismo zajedno obilježili vaš rad kroz cijelu godinu. Dragi mladi, sada kada nas ima sve manje i manje, a stanje u našoj manjini ne pokazuje svjetle perspektive, vi ste najprikladniji i najpozvaniji da budete dugoročni nositelji hrvatskog obilježja karaševske zajednice s rumunjskog prostora i čvrst stup na kojega će se nasloniti iduće generacije u plemenitom nastojanju njegovanja i promoviranja svega onoga što sačinjava identitet naše zajednice.“

Mnogi vaši vršnjaci su s obitelji otišli u druge države i to je naš veliki gubitak, na vama je dio odgovornosti za put kojim će kročiti naša zajednica. Kad bih usporedio ovu akciju s onom priređenom za generaciju rođenu 1949. godine, onda bih vas obavijestio da je generacija sedamdesetogodišnjaka iz naših karaševskih mjesta bila prisutna ovdje u puno većem broju

nego vi danas. I doista, sjećam se vremena kada je samo Karaševo imalo po dva paralelna razreda svake generacije, a sada se suočavamo situacijom da nemamo dovoljno djece za formiranje jednog jedinog razreda. Unatoč činjenici što se naša manjina dobro razvila u protekla dva desetljeća, imamo škole na hrvatskom jeziku, imamo izgrađene institucije i ljude svjesne svog porijekla, sada se zbog slabog nataliteta i migracije u druge zapadne države nalazimo u opasnosti kakva nam nikad nije prijetila. Budućnost je obitelj, a uz obitelj ide sve ostalo.

Zahvaljujem svima vama koji ste se odazvali na sportska natjecanja koje je Zajedništvo organiziralo, šah, stolni tenis, nogomet, trkački maraton, zahvaljujem također i članovima Karaševske zore, koji su dostojno predstavili našu narodnu nošnju te naše stare popijevke i plesove na raznim scenama u državi i inozemstvu.

Kada govorimo o sportu, nije beznačajno kad jedna malena manjina kao što je naša redovno postiže sjajne rezultate na raznim natjecanjima, rezultate koje potvrđuje iz godine u godinu. Sljedeće godine imamo pete po redu Hrvatske svjetske igre i ja se samo nadam da ćemo i na tom velikom natjecanju potvrditi uspjeh iz 2014. godine, kada smo osvojili prvo mjesto u velikom nogometu i drugo mjesto u malom nogometu. Što se tiče folklora, znam koliko je teško organizirati jedan festival i sve ono što vi činite, ali na taj način uvelike pridonosite sačuvanju svega onoga što je

AMINTIRI FRUMOASE, ÎNAINTE DE CRĂCIUN!

Fiindcă pescuitul în sezonul rece este inaccesibil la cele mai multe dintre speciile de pești pe care le prețuiesc, nu mi-a rămas nimic altceva de făcut, decât întreținerea și revizia ustensilelor de pescuit, dar și depănarea amintirilor din anii ce au trecut. Lângă o sobă caldă și o țuică fiartă.

Mi-am amintit de o ieșire la pescuit pe Clisura Dunării în luna decembrie, cu doar câteva zile înainte de Crăciun. O ieșire

la pescuit de răpitori precum șalăul, avatul și, cu puțin noroc, chiar și somnul. Urma să pescuim la peștișori momeală cu montură fixă, prinși în râul Caraș, beldițe, boistean și mrenuțe de mici dimensiuni. Bineînțeles, am folosit și tehnicile de tip spinning precum twistere, voblere și rotative de mari dimensiuni, 7/10/12 cm.

Cu bunii mei prieteni, Jaguța și Luca, cel din urmă un novice în pescuitul de pe Clisura, am plecat dimineața devreme în jurul orei 4, pe un ger năpraznic și temperaturi cu mult sub zero grade. Hotărâți și optimiști în privința rezultatelor la pescuit, am plecat într-o lume cunoscută numai de noi, pescari împătimiți ai pescuitului de pe Clisura Dunării și nu numai.

Am ajuns dimineața devreme la locul unde urma să pescuim și unde am crezut că este cea mai bună opțiune pentru pescuitul la răpitori, respectiv la granița dintre județele Caraș-Severin și Mehedinți, la Cozla mai exact. Un loc cu apă adâncă unde albia fluviului este foarte pietroasă, fără vegetație și mâl pe fundul apei. Un loc aproape perfect unde sălășluiește majoritatea răpitorilor din Dunăre. Odată ajunși la locul cu pricina, ne-am apucat de treabă, fiecare cu ce știe mai bine, ținta noastră comună era șalăul. Am pescuit timp de câteva ore în zadar, fără nici o captură notabilă, am încercat toate momelile posibile pe care le aveam la dispoziție, însă peștii nu au dat nici un semn că vor să se hrănească. Dar nici vremea nu era de partea noastră, vânt, ploaie și puțină ninsoare. Am hotărât de comun acord cu colegii mei de breaslă să mai rămânem câteva ore în același loc deoarece aveam multe amintiri frumoase de-a lungul timpului acolo. Am adunat ceva lemne de foc de pe malul Dunării pentru a ne pregăti ceva de mâncare și ne-am delectat și cu o țuică fiartă din prune de vară de la Carașova, o delicatasă pe malul apei în anotimpul iernii.

Inițial voiam să înnoptăm lângă malul apei în mașină, dar cum socoteala de acasă nu-i întotdeauna cu cea din piață, am decis să ne întoarcem acasă și să punem capăt acestei aventuri extreme de pe malul Dunării.

A început să ningă din ce în ce mai mult, și peștii se încăpățâneau să mănânce din momeala oferită și prezentată de noi în toate formele posibile, iar frigul și vântul de pe Clisura nu dădeau nici un semn se slăbiciune. Am hotărât să plecăm spre casă cât mai repede, din păcate, de această dată fără nici o captură notabilă. În schimb, am avut parte de încă o aventură la pescuit pe care nu cred că o vom uita prea ușor, una cu temperaturi siberiene și multe peripeții pe malul Dunării.

Oricum, în drum spre casă am oprit pe la pescarii băștinași din zonă și am cumpărat fiecare câte două, trei kilograme de pește proaspăt pentru masa de Crăciun.

Petru Miloș

BOŽIĆ I ZVIJEZDE

Prisutan je cijeli ponoćni „ambijent”: jaslice, noć...

Slike su koje nas ispunjavaju i otvaraju prema beskrajnosti.

Kako nam treba malo da budemo smireni i radosni!? Noćas slavimo rođenje Isusova, a ne godišnjicu rođenja. Što znači danas (noćas) slavljenje blagdana Božića? Zašto to mi danas činimo i što želimo i hoćemo da se dogodi? U 'Jeruzalemu' (gradu) su sve zvijezde skrivene. Izgubile se. Ljudi više ne gledaju u 'nebo'. Ljudi su našli svoje idole, svoje bogove unutar grada, ovdje na zemlji.

U gradu se i Isusova zvijezda izgubila, izgubili su se i mudraci. Tu u Jeruzalemu (gradu) ljudi ne idu za zvijezdom spasa nego za 'Herodom', svjetovnim zvijezdama. Čini se ipak da spas ne dolazi iz gradskog reduciranog i umjetnog mentaliteta (iz Babilona). I tražitelji se uputiše izvan grada, izvan komfora, izvan zemaljskih idola, izvan obzira, i opet im se pojavi zvijezda koja ih je vodila prema sanjanoj sreći i Spasitelju. Jesmo li se i mi koji danas (noćas) tražimo, koji smo pošli za svojom zvijezdom izgubili unutar novih 'Jeruzalema'? Znamo da smo pošli za svojom zvijezdom (svojim unutarnjim svjetlom razuma), da nas je ona možda dovela tu, gubi li nam se sada u svjetlima profanosti i potrošačkog društva? Jesmo li se i mi pitali na svojim radnim mjestima (sveučilištu, poslu...) ili smo ostali bez odgovora gdje je naša zvijezda.

Još se slavi novi događaj u starom svijetu. Ova noć nas poziva da koraknemo prema novom svijetu i novom čovjeku. Prema božanskom čovjeku. Isus objavljuje sobom novog čovjeka, bogolikog čovjeka, objavljuje nove odnose. Odnose ljubavi i prijateljstva, a ne odnose vlasti i tutorstva. Dokle god bude u našim srcima vladao egoizam nećemo moći razumjeti Božić. Neće biti ljudske jednakosti. Zato je dobro ako smo zato zabrinuti, ako se ne mirimo s nepravdama. A velika je opasnost sadašnje civilizacije da se devijantnost proglasi za normalnost.

Daleko smo mi od 'normalnog ljudskog stanja'. I danas mnogi lutaju i nemaju prenoćišta, mnogima su uskraćena osnovna ljudska prava, mnogi su lažno optuženi, mnoge vode na križ... Kao da se u čovječanstvu nije dogodio Božić i Uskrs. Vjerujem li još da je moguće da ljudi budu sretni (što ne isključuje teškoće i boli), da sve može biti

bolje, ljudskije, božanstvenije? Oni koji još vjeruju u ljubav mogu prihvatiti neshvatljivost Božića (Isusa).

Božić će razumjeti oni koji vjeruju da mogu ljubiti i biti ljubljeni... Božić nas čini istovremeno sretnima i zabrinutima. Uočavamo na što smo pozvani i što bismo mogli biti, i što nismo. Ova noć govori, upućuje, da svi mi želimo ljubav, dobro, pravdu, sve vrline. Naša je civilizacija usmjerena prema dobru, iako još nije u potpunom ostvarenju. Nekada smo skloni da gotovo zaniječemo postojanost onoga što nam izgleda nedostižno. Isus se ne odriče ni onih koji se njega odriču.

On baš radi takvih dolazi. Zato je on svima nama nerazumljiv. Ljubi neljubivo, oprašta neoprostivo. On ljubi ljude ovakve kakvi jesmo. On je spasitelj svim ljudima koji nose uz sebi nadu i ljubav. Tako sva nemirna vremena i nemirni ljudi čeznu za rođenjem Isusa u njima. Hoćemo li mi noćas otkriti Krista kao svoju zvijezdu, koja nam se možda izgubila kad smo otišli iz rodnog mjesta, ili od majčinskog okrilja? Na nama je odgovornost za našu sreću i mir. U Isusovu rođenju Bog nam se pokazuje bolji nego što smo mislili (oslobađa nas lažnih slika o Bogu). Bog je bolji od svih religijskih predstava. On je Bog Otac, Sin i Ljubav. Isus ne mijenja svijet bogatstvom, ni tehnikom, nego dobrotom i ljubavlju.

Dok bude vjekova i ljubavi u ljudskim srcima slavit će se Isus, Mesija. Ljudi će se njime zanositi i kult mu iskazivati. On će ostati nezamjenjiv! On se obraća s ljubavlju i onome koji ga voli i onome koji ga ne voli. On ostaje vječna ponuda ljubavi. Donosi mir ljudima dobre volje i slobodu i jednakost svim ljudima. Danas smo svi na 'nekom putovanju i nekom popisu'. Hoće li ljudi jedni druge prepoznati kao ljudska bića, hoćemo li imati svratišta ili će biti mjesta samo izvan gradova? Gradovi su danas ugroženi.

Ne prepoznaju ljude s kojima žive kao u mravinjaku, ne vidi svoju zvijezdu. Gube se ljudska bića. Eto, Božić nas usmjerava na Isusovu zvijezdu i prema budućnosti. Pođimo za njim. Neka ovaj Isusov rođendan donese mir: oca sa sinom, muža sa ženom, vjernika i nevjernika, mir među narodima, mir svim ljudima.

Dr. theol. Davor Lucacela

naše karaševsko. Zato hvala svima, sportašima, folklorasima i osoblju departmana za programe ZHR-a", rekao je Slobodan Gera te zamolio mlade da prenesu svima poruku da ne zanemare sport i folklor.

Nakon Slobodana Gere prisutnima su se još obratili Đuređ Jankov, generalni tajnik organizacije i Ivan Frana, potpredsjednik ZHR-a, te su obojica istaknuli značaj održavanja sportskog života i djelovanja folklornog društva, kako za Zajedništvo Hrvata, tako i za cijelu zajednicu.

Nakon isteka službenog dijela programa, uslijedilo je zajedničko druženje. Večera koju su organizatori priredili u prostranoj i ugodnoj atmosferi, uz ukusno jelo, glazbu i smijeh, protekla je u ugodnom druženju i bila prilika za dobru zabavu i nezaborane trenutke.

Karaševska zora kroz godinu

Karaševska zora je u ovoj godini sudjelovala i dobila nagrade i priznanja na mnogobrojnim prestižnim folklornim festivalima u Rumunjskoj i inozemstvu. Između ostalog, Karaševska zora otvorila je svojim nastupom treće izdanje Međunarodnog multietničkog folklornog festivala Pokraj rijeke Karaša, kojega je Zajedništvo Hrvata organiziralo 12. listopada ove godinre u Karaševu. Osim Karaševske zore, folklornog ansambla Zajedništva Hrvata, na otvorenoj sceni iz centra Karaševa nastupile su folklorne skupine nekih nacionalnih manjina i većinskog naroda iz Rumunjske te dva kulturno-umjetnička društva iz R. Hrvatske, odnosno KUD „Dukati” Svinjarevci i KUD „Posavec” iz Vrbanje. Prije karaševskog festivala, društvo je nastupalo na kulturno-zabavnoj manifestaciji „Ivanjski Krijesovi” u neumskom mjestu Hutovo iz BIH, koja je bila organizirana povodom proslave blagdana sv. Ivana Krstitelja.

Uz folklorne ansamble makedonske, romske i srpske manjine, društvo iz Karaševa je nastupilo na festivalu „Mi smo, svi, Rumunjska”, kojega je Udruga Makedonaca u Rumunjskoj organizirala 20. srpnja u Mehadici. Putem narodnih nošnji i raznovrsnih repertoara, prisutne su formacije pokazale na tamošnjoj pozornici svoje zasebnosti i potvrdile harmonični suživot na multikulturalnom rumunjskom prostoru, a prekrasan dan za sve prisutne okončan je interetničkim kolom u kojemu su plesali članovi svih formacija i gledatelji svih godišnjih dobi.

Među brojnim Kudovima koji su pokazali svoje tradicije i običaje na kulturnoj manifestaciji

Silo na ognjištu u Posušju u Bosni i Hercegovini bila je i Karaševska zora. Osim naše formacije, na smotri je nastupilo domaće kulturno umjetničko društva, KUD „Dalmacija” iz Dugog Rata, HKUD „Rudine” iz Livna, HKUD „Srce Zagore” čiji su članovi iz dvije županije, Splitsko – dalmatinske i Šibensko – kninske, KU „Lindo” Ošlje-Stupa, te HKUD „Brotinjo” iz Čitluka

Od 21. do 25. kolovoza 2019. održana je u srednjovjekovnom gradu Sighișoara 18. edicija međukulturalnog festivala Proetnika, najvažnija kulturna manifestacija nacionalnih manjina iz Rumunjske, svetkovina promicanja međukulturalnog dijaloga, raznolikosti i kulturnog bogatstva. Uz Karaševsku zoru, na Proetnici su nastupile formacije svih nacionalnih manjina u Rumunjskoj. Putem festivala nastojalo se doprinijeti konsolidaciji međuetničkog mira u pluralističkom i demokrats-

kom društvu. Proetnika je mjesto za izražavanje, očuvanje i razvijanje etnokulturalnih identiteta u Rumunjskoj, prostor na kojemu se promovira međukulturalni dijalog i umjetnička interakcija na europskom planu. Pokrenut je 2000. godine, a Karaševska zora je nastupila na svim edicijama.

Karaševska zora i folklorni ansambli talijanske, armenijske, hrvatske, tatarske, njemačke, grčke, makedonske, poljske, ruske, srpske, ukrajinske i turske nacionalne manjine iz Rumunjske su na pozornici Doma kulture u Iași plesali plesove, svirali glazbu i pjevali pjesme onako kako su im radili pretci kroz mnoga stoljeća. Brojni gledatelji ovogodišnjeg izdanja međunarodnog interetničkog festivala „Confluente” su uživati u ljepoti narodnih nošnji i autentičnih izvedbi gostujućih društava te bolje upoznali plesove, pjesme i kulturu nacionalnih manjina iz Rumunjske.

Ivan Dobra

PALJENJE PRVE ADVENTSKE SVIJEĆE

Mnoštvo mladih vjernika iz temišvarске biskupije okupilo se 30. studenog u tamiškom gradu Lugožu na tradicionalnom susretu mladih katoličkih vjernika.

Među sudionicima su bili i brojni mladi iz karaševskih mjesta, kojimo je Zajedništvo Hrvata stavilo na raspolaganje dva autobusa za prijevoz na Susret katoličke mladeži.

Središnji događaj susreta bila je Sveta misa na kojoj je upaljena prva adventska svijeća i time četiri tjedna prije Božića započinje vrijeme Došašća, odnosno duhovne pripreme za Božić, koji je uz Uskrs, središnji kršćanski blagdan. Svetu misu je predvodio monsenior Jozsef Csaba Pal, biskup temišvarске biskupije, uz koncelebraciju velikog broja svećenika, među kojima i onih iz karaševskih mjesta. Vlč. László Bakó, biskupski tajnik, je u misnoj propovijedi, između ostalog, pozvao mlade da nastoje živjeti za druge, a ne za sebe: "Dragi mladi, znam da vam se čini da je svaki svetac živio drugačije, svaki je na svoj način susreo Boga. Sveti Francisc u siromaštvu, sveti Ignacije u misiji, sveta Tereza u jednostavnosti. Znam da vam se čini da su imali totalno različit život, na razne načine. Međutim, jedna stvar je zajednička: nijedan od njih nije živio za sebe samog, već za druge. Na kraju Svete mise, biskup Pal je zahvalio svim sudionicima na Misi, posebno mjesim župnicima Mihaiu-Titiu Dumitrescuu și Lászlu Wonerthu te župnom vijeću katoličke crkve iz Lugoja za organizaciju cjelokupnog programa.

Prije Svete mise, u prijedpodnim satima, mladi su sudjelovali na katehezi koju je održao vlč. Titi, a zatim su obavljali razne druge vjerske aktivnosti. I ovaj susret Katoličke mladeži će sudionicima ostati u lijepom sjećanju jer su se, kao i uvijek, stekla nova iskustva i međusobna povezivanja.

Podsjetimo, lanjski susret katoličke mladeži iz temišvarске biskupije održan je u Karaševu, najvećem mjestu karaševskih Hrvata, a paljenje prve adventske svijeće obavljeno je u mjesnoj crkvi Marijina uznesenja za vrijeme Svete mise koju je i tada predslavio biskup Jozsef Csaba Pal.

Došašće ili advent je predbožićno vrijeme u kojem kršćanski puk pohađanjem zornica, molitvom i djelima milosrđa iščekuje i priprema se za blagdan Božića. Period koji se zove advent počinje četiri tjedna prije katoličkog Božića, a u prijevodu znači dolazak, što u ovom slučaju znači dolazak na svijet, rođenje Isusa Krista i približavanje Božića.

Jedan od običaja je adventski vijenac s 4 svijeće. Svake nedjelje se pali po jedna svijeća i na taj način simbolizira dan kada je Isus Krist došao na svijet. Do Božića trebaju biti upaljenje sve 4 svijeće. Adventski vijenac čine 2 simbola, odnosno krug i svijetlo. Krug ili prsten, bez početka i kra-

ja predstavlja vječnost i vjernost. Svijetlo svijeće nagovještava dolazeće svijetlo – Isusa. Zimzeleno granje koje se upliće u vijenac simbolizira život koji ne prestaje. Svijeće podsjećaju na Isusovu žrtvu i pobjedu. Svaka od svijeća ima svoje značenje. Najprihvatljivije je tumačenje da je prva svijeća – sveća nade, druga svijeća je simbol mira, treća radosti, a četvrta ljubavi.

Ivan Dobra

dvojezičnim školama. Prije par godina prevedeni su neki udžbenici rumunjske povijesti na hrvatski jezik. No, uči li se dovoljno u našim školama povijest naše zajednice i hrvatsku povijest? Svakako da se u školama treba učiti rumunjska povijest jer je to država u kojoj živimo i radimo ali moramo biti svjesni da nam je jednako važna po-

Među zaključcima 25. Foruma hrvatskih manjina s temom „Povijest i identitet hrvatskih manjinskih zajednica“ posebno se ističu: potrebna je veća integracija hrvatske nacionalne povijesti i povijesti hrvatskih manjinskih zajednica u kurikulum nastave povijesti u državama u kojima hrvatske manjinske zajednice žive; potrebno je posvetiti veću

pozornost temama iz suvremene povijesti u nastavi povijesti hrvatskih manjinskih zajednica uzimajući u obzir i kontekst lokalnih iskustava; potrebno je integrirati sadržaje iz povijesti i kulture hrvatskih manjinskih zajednice u nastavni kurikulum u Republici Hrvatskoj; potrebno je u većoj mjeri istaknuti doprinos

vijest naše zajednice i hrvatska povijest. S druge strane, materinski se jezik uči (skoro) samo na satovima hrvatskog jezika, iako bi se i drugi predmeti trebali predavati na hrvatskom, što nažalost nije slučaj. Jezik je jedan od najbitnijih sastavnica identiteta. Ako su ga naši pradjedovi čuvali stotinama godinama i nama prenijeli, na nama je da ga negujemo, poštujemo i prenesemo sljedećim generacijama. A to ćemo napraviti ako GOVORIMO MATERINSKIM JEZIKOM! O ovoj iznimno važnoj i osjetljivoj temi pisat ćemo i u drugim brojevima naše publikacije.

Jednako zanimljivo i korisno je bilo i kratko izlaganje profesora povijesti Miroslava Šašića koji je predstavio, kao jedan od autora, udžbenik „Povijest gradišćanskih Hrvatov“ koji je napisao zajedno s Nikolom Benčićem i Štefanom Zvonarićem. Ovaj sjajan udžbenik za srednje škole primjer je koji bismo trebali slijediti kada je u pitanju učenje povijesti.

O okviru foruma održana je i izložba vojvođanskih Hrvata „Salaši kroz godinu“ na kojoj su prisutni mogli pogledati divne fotografije salaša kroz različita godišnja doba.

pripadnika hrvatskih manjinskih zajednica razvoju znanosti, politike i društva u Republici Hrvatskoj; kultura i povijest hrvatskih manjinskih zajednica sastavni su dio jedinstvene hrvatske kulture i povijesti što je potrebno posebno osvještivati i promicati.

U zaključku treba ponovo istaknuti da je bitno prisustvovati Forumu manjina, razmijeniti iskustva, dobre primjere ali i probleme s kojima se susreću ostale hrvatske nacionalne manjine.

Maria Lațchici

U ZAGREBU ODRŽAN 25. FORUM HRVATSKIH MANJINA

U Zagrebu je 29.11.2019. u organizaciji Hrvatske matice iseljenika održan 25. Forum hrvatskih manjina.

Pozivu se odazvalo i sudjelovalo više od 30 sudionika iz sedam zemalja, koji su izlagali teme vezane za iskustvo identiteta i njegovu povijesnu ukorijenjenost u zajednicama hrvatske nacionalne manjine.

Pozdravnu su riječ održali u ime ravnatelja Hrvatske matice iseljenika dr. sci. Ivan Tepeš, u ime predsjednika Vlade Republike Hrvatske dr. sci. Milan Bošnjak i u ime predsjednice Republike Hrvatske dr. sci. Vladimir Lončarević.

Uvodno i vrlo zanimljivo predavanje održao je dr. sci. Stjepan Blažetin s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu. Blažetin je u svom izlaganju

o hrvatskim i dvojezičnim školama u Mađarskoj upozorio na činjenicu da se u očuvanju identiteta manjinske zajednice ne mogu i ne bi trebale oslanjati na tijela države u kojima žive, jer je u ovima u konačnici asimilacija manjina i cilj. Kao primjer je naveo kurikulume nastave povijesti namijenjen hrvatskim manjinskim zajednicama. Predstavnici hrvatske nacionalne manjine iz Crne Gore imali su više izlaganja, sa sljedećim temama: „Kako je Boka ušla u sastav Crne Gore 1945. godine“, „Dobrotska skupština 1813.“, i „Kako Hrvati, članovi ZHP-CG, doživljavaju svoju povijest i identitet i kako vide budućnost Republike Hrvatske“.

Od strane Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj, održano je izlaganje na temu „Karaševski Hrvati kroz stoljeća (ne)pisane povijesti“ u kojima su u kratkim crtama prikazani neki bitni trenuci iz povijesti naše zajednice. Istaknuti su također oni glavni stupovi na kojima se naš identitet temelji, kao i naponi koji se sada poduzimaju u očuvanju našeg identiteta.

Međutim, smatramo potrebnim da se osvrnemo na školske kurikulume o kojima je govorio profesor Blažetin i koji nas podsjećaju na stanje u našim

UČIMO SVJETSKU I VJERSKU POVIJEST KROZ ŽIVOTE SVETACA.....

Sveta Barbara – jedna od zaštitnika sela Lupaka

Dobro nam je svima poznato da je u Lupaku bilo puno rudnika, okne kako mi velimo. Stoga, kada je vlč. Marijan Tjinkul, lupački župnik, početkom Adventa spomenuo da se 4. decembra slavi Sveta Barbara (Barbura) bilo je jasno da ovu sveticu moramo spomenuti u našim novinama povodom njezinog blagdana.

U našim krajevima, pogotovo u Lupaku, sveta Barbara poznata je kao zaštitnica rudara, oknara kako se kod nas kaže. Kult sv. Barbare došao je iz njemačkih zemalja, a kao zaštitnica rudara spominje se već u srednjem vijeku. Prema crkvenoj predaji rođena u Nikomediji, u blizini starog Bizanta u Maloj Aziji, današnji turski grad Izmir. Njezina je obitelj potjecala iz Izraela, Rima i

Grčke, a otac Dioskur bio je trgovac i veliki protivnik kršćana. Stoga, da bi svoju lijepu kćerku zaštitio od utjecaja kršćanskih misli kao i nepoželjnih mladića, zatvorio ju je u toranj s dva prozora. Kad se vratio, našao je na tornju probijen treći prozor, a na pragu njemu znak križa. Barbara mu je priznala, da je ona dala učiniti tri prozora, da je podsjećaju na tajnu Presvetog Trojstva, i križ, da je podsjeća na otkupljenje. Tajno je prešla na kršćanstvo, pod utjecajem đakona Valentina. Otac koji je bio tvrdi poganin, pobjesnio je od gnjeva, kada ga je htjela obratiti na kršćanstvo, želio ju je ubiti. Uspjela je na čudesan način pobjeći u planine i sakrivati se u njima, dok je nije odao jedan pastir. Zatočili su je i mučili, no rane su joj svaki put čudesno zacijeljivale. Osudili su je na smrt, a prema nalogu njen otac osobno joj je odrubio glavu. Ubrzo nakon toga, pogodila ga je munja i umro je. Stopalo svete Barbare čuva se u župnoj crkvi u Vodnjanu, u Istri. Posmrtni ostaci sv. Barbare preneseni su u Italiju 795. godine zaslugom Karla Velikog, a danas počiva na otočiću Torcelo u blizini Venecije.

S blagdanom sv. Barbare povezani su i adventski običaji. Stavlja se život u tanjuriće, i kad zazeleni stavlja se kao ukras u kućama i crkvama. U drugim krajevima, žito se sije tek na blagdan sv. Lucije, devet dana kasnije, odnosno 13. prosinca (decembra). U zemljama njemačkog jezičnog područja odreže se na blagdan sv. Barbare grančica (čepak) s čerešnje, stavi se u vodu i na toplo pa ta grana za Božić procvjeta.

U crkvi u Lupaku, slika svete Barbare nalazi se na lijevoj strani i prikazuje sveticu i ulaz u oknu. Otvorena srca možemo možda upravo svetoj Barbari zahvaliti što je selo očuvala da ne bude srušeno pred kraj komunizma, jer dobro je poznato da je takvih namjera bilo. Ispod Lupaka ima puno kuloara (galerija) i dok su okne još radile često smo znali čuti buku duboko u zemlji.

Sveta Barbaro, mučenico i divico
Diboko, u dubini zemlje,
Čuvala si naše okne i oknare,
Čuvala si i naše bunare
Čuvaj naše selo i dalje!

Maria Lačhici

VELEPOSLANICA MARIJA KAPITANOVIĆ POSJETILA KARAŠEVSKA MJESTA

Veleposlanica R. Hrvatske u Rumunjskoj Nj. E. Marija Kapitanović je u četvrtak 12. prosinca posjetila hrvatsku manjinu koja živi u karaševskim selima iz Karaš-severinske županije.

U zgradi Zajedništva Hrvata je šefici hrvatske diplomatske misije u Bukureštu poželio srdačnu, iskrenu i toplu dobrodošlicu u našu zajednicu Slobodan Gera, predsjednik organizacije, a zatim su se visokoj gošći ukratko obratili načelnik karaševske općine Petar Bogdan, vlč. Petar Rebedžila, župnik karaševske župe, Mikola Paun, predsjednik karaševske mjesne organizacije te Alina Miștoiu, ravnateljica Dvojezične gimnazije u Karaševu. Veleposlanica Kapitanović je u svom govoru izrazila radost što se nalazi zajedno sa svojim sunarodnjacima, jako dobro organiziranom zajednicom koja je kroz mnoga stoljeća uspjela sačuvati

sve ono što čini hrvatski identitet. „Čitala sam vašu Hrvatsku grančicu i tijekom vremena sam pratila što radite. Pozitivno sam iznenađena kad vidim koliko ste dobro organizirani kao zajednica, imate kulturno-umjetničko društvo, izgrađene institucije, škole na hrvatskom jeziku, pa čak i knjižničara. Lijepo je vidjeti kako ste uspjeli sačuvati identitet, impresivno je kako ste sačuvali jezik i tradicije kroz mnoga stoljeća i koliko sve aktivnosti i dan danas obavljate. Hrvatska zajednica uvijek je prioritet našega rada, ovdje smo zbog vas i svaki put se možete obratiti našem Veleposlanstvu“, poručila je na kraju Njezina Ekscelencija Marija Kapitanović.

U Karaševu je Veleposlanica posjetila zgradu općine, mjesnu crkvu Marijina uznesenja, Dvojezičnu hrvatsko-rumunjsku gimnaziju i Etnografski muzej, a zatim je posjetila i druga karaševska mjesta, odnosno Lupak, Klokotič i Jabalče te imala srdačne

razgovore s predstavnicima tamošnjih institucija.

O hrvatskoj manjini u Rumunjskoj, o bilateralnim odnosima Hrvatske i Rumunjske te o mogućnostima njihovog pojačanja, posebno na gospodarskom planu i o mnogim drugim temama, razgovarali smo s hrvatskom veleposlanicom u Bukureštu Nj. E. gđom Marijom Kapitanović prilikom njezinog posjeta Karaševu.

Prvi put ste u Karaševu, u najstarijem i najvećem mjestu Hrvata u Rumunjskoj. Koji su vaši prvi dojmovi o Hrvatima s ovih prostora, iako sam siguran da vam je naša malena zajednica i otprije bila poznata?

Prije svega dozvolite mi da pozdravim cijelu našu zajednicu, posebno je zadovoljstvo biti ovdje. Ja sam prije nego što sam došla ovdje, čitala i slušala o našoj zajednici u Rumunjskoj, međutim, sasvim je drugačije kad čovjek dođe i na licu mjesta vidi zajednicu, što ona radi, čime se bavi. Moram reći da su mi prvi dojmovi jako lijepi, doček je bio zaista sjajan i jako sam dirnuta činjenicom kako nakon toliko stoljeća su se uspjeli zadržati običaji, tradicije, posebno jezik. Zapravo, jako sam dirnuta time kako djeca u školi govore dobro jezik, kako se to dobro sačuvalo, koliko se njeguje kultura hrvatska. Jedna djevojčica je čitala jednu pjesmu na hrvatskom, drugi su pjevali pjesme na hrvatskom, bilo božićne, crkvene, bilo druge vrste. Zaista je dirljivo vidjeti malu djecu u narodnim nošnjama, stvarno je impresivna vaša želja, volja i aktivnost koju ulažete u to da nove generacije zadrže tu baštinu, tu tradiciju, jezik i kulturu.

Demografska slika hrvatske manjine u Rumunjskoj nije ohrabrujuća, imamo negativni prirodni prirast, više umrlih nego rođenih. S druge strane, naši mladi ljudi napuštaju stara ognjišta i u sve većem broju odlaze na rad u inozemstvo. Kada bi neki pošten investitor došao u našu zajednicu i otvorio radna mjesta s decentnim plaćama, vjerojatno bi se zaustavio egzodus. Imate li u vidu raditi na tom planu?

Taj negativni prirast se ne bilježi samo tu, to je opća pojava ne samo u Rumunjskoj nego i u Europi kao takvoj. Međutim, kod vas, kao mala zajednicu, to se više osjeti, sigurno, to vas više pogađa,

i svakako se slažem s vama da bi investicije mogle zadržati ljude u svojim mjestima. Hrvatsko veleposlanstvo će onoliko koliko može biti pri pomoći, premda identificiranje tih investicija bi trebalo doći od lokalne zajednice. Mi smo apsolutno tu na raspolaganju, ponavljam, mi smo spremni pomoći. Najprije bi trebalo vidjeti gdje postoje interesi investitora, gdje bi se moglo nešto uložiti. Investicije su obično jedan duži proces, ali svakako zadaća Veleposlanstva je briga o manjini bilo gdje da je, pa tako i ovdje. Ukoliko bi Veleposlanstvo svojom podrškom moglo pomoći, mi smo spremni pomoći.

Kako biste ocijenili bilateralne odnose dviju zemalja, pogotovo odnose na ekonomskom planu?

Bilateralne odnose bih ocijenila jako dobrim, pogotovo su se intenzivirali s našim ulaskom u Eurpsku uniju. Imamo puno sastanaka na jako visokoj razini, i na predsjedničkoj razini, i na razini premijera, i na razini ministara vanjskih poslova. Isto tako, ne tako davno, bila je i naša predsjednica ovdje, a tom je prigodom posjetila i zajednicu. Ja bih rekla da svi ti odnosi i razgovori imaju sve više sadržaja. Ekonomski odnosi su se isto poboljšali, trgovinska suradnja se je u posljednjih par godina udvostručila, a rekla bih opet da je to djelomice i zbog toga što smo mi ušli u Europsku uniju, pa je automatski razmjena dobara lakša. Nema graničnih kontrola, to je tzv. unutarnje tržište Europske unije u kojemu se roba slobodno kreće. Prostora za bolje uvijek ima, premda trgovinska suradnja ide sama po sebi nekim tokom, tu se obično poduzeće s poduzećima povezuju ili se pak neke industrijske djelatnosti povezuju. Gdje bi sigurno bilo još prostora i što ste vi još prije spominjali su investicije, a to ide na malo duže razdoblje. Što se tiče Hrvatske, sigurno bi bilo interesa oko modernizacije prometne povezanosti ili željezničke povezanosti ali u području energetike. Sigurno se može, trend je dobar, rekla bih uzlazan. Kada je u pitanju bilateralna suradnja, još bih svakako spomenula da imamo i sveučilišnu suradnju, tu je jedan dio suradnje koji se odvija putem projekata Europske unije, kao što je to na primjer Erasmus, razmjena studenata, ali imamo potpisane i bilateralne sporazume o suranji na području obrazovanja. I još jedan oblik suradnje i mogućnosti za suradnju, što veže naše dvije države, je Dunav i dunavsko područje. I tu postoji svojevrsna povezanost zemalja u toj dunavskoj regiji, i tu bi se moglo još raditi, može se raditi na suradnji između luka, na zaštiti okoliša, na očuvanju bioraznolikosti.

Ivan Dobra